

HANDLÄGGARE/ENHET
Ekonomisk politik och
arbetsmarknad
Mats Morin/bic

DATUM
2012-04-02

DIARIENUMMER
20120068

ERT DATUM
2012-02-03

ER REFERENS
Fi2012/397

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen
Petra Andersson
Drottninggatan 21
103 33 Stockholm

Betänkandet Skatteincitament för riskkapital SOU 2012:3

Företagsskattekommittén har lämnat ett delbetänkande och föreslår två alternativa skattekrediter i syfte att stimulera riskkapital (investeringar) till mindre företag. Krediterna, som kallas riskkapitalavdrag och emissionskredit, ska kunna utnyttjas vid bildandet av ett aktiebolag eller vid nyemission. Risken finns att avdragen utnyttjas för att endast erhålla skattekredit utan att det sker några investeringar. För att försöka uppnå att avdraget endast kan utnyttjas i samband med företagsinvesteringar, så föreslås ett komplicerat regelverk som anger vilka villkor som måste vara uppfyllda. Kommittén har inte undersökt hur en kombination av de båda alternativen skulle fungera.

Riskkapitalavdraget kan endast utnyttjas av fysiska personer då de köper andelar (aktier) i ett företag. Personen kan naturligtvis vara företagaren själv. Löneunderlaget i företaget måste minst vara 300 000 kronor samma år eller året efter. I inkomstslaget kapital får man dra av två tredjedelar av investeringskostnaden. Avdraget per person får högst uppgå till 1 miljon kronor vilket innebär ett kapitaltillskott på 1,5 miljoner kronor. Skattekrediten skall då bli 300 000 kronor och ska behandlas som en skattereduktion, dvs. den reducerar skatten på alla inkomster. Totalt får kapitaltillskottet till ett företag uppgå till 20 miljoner kronor för att ligga till grund för skattekrediter. Först när aktierna säljs ska skattekrediten återbetalas. Krediten är räntefri, vilket innebär att ju längre man väntar med försäljning desto mer blir krediten värd. Vid ett aktieinnehav på 50 år blir en maximal kredit nästan lika mycket värd som kreditens storlek, dvs. 300 000 kronor.

Emissionskrediten kan endast utnyttjas av företag. Krediten är utformad som anstånd med betalning av arbetsgivaravgifter och skattekrediten kan

POSTADRESS 105 53 Stockholm
RESÖKSADRESS Barnhusgatan 18
TELEFON 08-796 25 00 TELEFAX 08-24 52 28
E-POST mailbox@lo.se HEMSIDA www.lo.se
ORGANISATIONSNUMMER 802001-9769
BANKGIRO 368-4834 PLUSGIRO 8 50-8

Landsorganisationen i Sverige

uppgå till 35 procent av kapitaltillskottet, dock högst 5 miljoner kronor per företag eller koncern. Detta innebär att ett kapitaltillskott på högst 14,2 miljoner kronor kan ligga till grund för denna skattekredit. Emissionskrediterna löper med en basränta som är låg och ligger 25 procent högre än räntesatsen på 6 månaders statsskuldsväxlar. Krediterna ska betalas tillbaka med en tredjedel efter 5, 6 respektive 7 år.

Kommittén redovisar inga beräkningar på hur stora investeringseffekterna väntas bli, men förslagen beräknas det första året kosta 490 respektive 70 miljoner kronor. Den varaktiga kostnaden beräknas bli 290 respektive 400 miljoner kronor. Kommittén föreslår att bestämmelserna träder i kraft den 1 januari 2013.

LOs ställningstaganden

LO anser att förslagen om riskkapitalavdrag och emissionskrediter inte ska genomföras. Skattekrediter riktade till vissa typer av företag riskerar att försämra ekonomins effektivitet. Kommittén har i sitt betänkande inte visat att effektiviteten i stället skulle kunna bli bättre.

LOs överväganden

Utredningens direktiv är att föreslå skatteförändringar som stimulerar investeringskapital till mindre företag. LO ser det som en stor brist att varken direktivet eller betänkandet redovisar om dagens skatteregler skulle utgöra ett märkbart hinder för detta. Visserligen tar betänkandet upp vissa asymmetrier i skattelagstiftningen som att eget kapital beskattas hårdare än lånat kapital och att företagets vinster och förluster behandlas olikformigt i skattesammanhang. Men betänkandet behandlar inte frågan om detta kan skapa stora eller små problem utan nöjer sig med att konstatera att det teoretiskt föreligger asymmetrier.

Betänkandet anger att de föreslagna skattecrediterna kan konstrueras så att de nämnda asymmetrierna blir mindre men anger inte hur stor vinsten kan bli av detta. Att föreslå åtgärder som helt avvecklar dessa asymmetrier skulle sannolikt skapa andra betydligt större problem. Betänkandet nämner ingenting om de kostnader som kan uppstå av att spärregler skapar en olikformig beskattning mellan små och stora företag. Ingenting nämns heller om fördelningseffekter. Endast administrativa kostnader och intäkter redovisas.

LO anser att skatteuttaget ska utgå från principen om likformig beskattning, som innebär att alla inkomster beskattas så lika som möjligt. Både skattekrediter och spärregler som begränsar kreditmöjligheterna till vissa aktörer utgör avsteg från likformig beskattning. De riskerar därför att sänka ekonomins effektivitet genom att skatteuttagets samhällsekonomiska och administrativa kostnader kan öka och att det kan uppstå oönskade fördelningseffekter.

Idag blir fåmansföretag enligt de s.k. 3:12-reglerna skattemässigt gynnade jämfört med andra företag. Genom de s.k. spärregler som betänkandet föreslår kommer endast mindre företag att få skattesänkningar. Dessa uppfyller oftast villkoren för att bli beskattade enligt 3:12-reglerna. LO är emot att dessa redan skattemässigt gynnade företag ska bli ännu mer gynnade. För en företagare med stora inkomster från arbete och kapital, kan riskkapitalavdraget innebära en skattereduktion på nästan 300 000 kronor som utgår varje år som han eller hon gör tillräckligt stora investeringar. För vanliga företagare kommer riskkapitalavdraget att i de flesta fall innebära skattebefrielse de år som han/hon genomför tillräckligt stora investeringar.

Emissionskrediterna innebär att staten tar 35 procent av risken vid en investering och sänker i motsvarande grad företagarens riskkostnader. Det uppstår en kostnad för staten endast om företaget går i konkurs. Kommittén anser att det är en fördel att mindre företag får lägre riskkostnader men det kan också vara en nackdel. Lägre riskkostnader kommer att medföra att mer riskfyllda projekt kommer att genomföras vilket innebär att fler nystartade projekt kommer att misslyckas med kostnader inte bara för företagaren utan också för anställda och skattebetalare. Så länge som de anställdas försäkring mot arbetslöshet har dagens brister är LO emot skattestimulanser som medför nyanställningar i alltför riskfyllda projekt.

Dagens skatteregler för företag är i flera fall krångliga och olikformiga och skapar möjligheter till skatteplanering för att undvika skatt på ett oönskat sätt. Ett införande av riskkapitalavdrag eller emissionskredit kommer med stor sannolikhet att öka möjligheterna till skatteplanering, även om kommittén föreslår krångliga regler för att förhindra detta. Betänkandet nämner också att det trots de föreslagna skattereglerna ändå är möjligt att få riskkapitalavdrag vid företagsköp, utan att det skett några nyinvesteringar. LO anser att direktivet är felformulerat när det säger att utredningen ska föreslå skatteförändringar som ökar tillförseln av riskkapital. Detta tvingar kommittén att komma med fram med förslag oavsett om det är lämpligt eller ej. Det hade varit betydligt bättre om direktivet hade prioriterat förslag som förhindrar skatteplanering.

När det gäller förslagets makroekonomiska effekter på investeringar, BNP och sysselsättning anger betänkandet endast kvalitativa effekter som att de kan öka något men inte hur mycket. Det redovisas inga kvantitativa effekter förutom budgetkostnader. Betänkandet redovisar inte heller hur de har kommit fram till dessa kvalitativa effekter. De verkar utgå ifrån att om investeringarna ökar i de företag som får del av skattebidragen så kommer detta att även ge positiva effekter på hela samhällets investeringar, sysselsättning och BNP. Det är dock inte alls uppenbart att detta blir fallet. Det finns en stor risk att dessa skattestimulanser skapar snedvridningseffekter av ekonomisk aktivitet som i slutändan ger negativa effekter på samhällsekonomin. Denna risk blir ännu större när man inräknar de effekter som förslagets finansiering kommer att medföra.

Betänkandet föreslår att förslagen ska finansieras med att företagens avdrag för representation avskaffas. Det redovisas en förväntad budgeteffekt men inte några effekter på företagens produktion.

Det är en stor brist att inga kvantitativa samhällsekonomiska effekter redovisas, eftersom det därför inte går att göra några jämförelser över förslagens samhällsekonomiska intäkter och kostnader. Det är nu svårt att bedöma om förslagen är rimliga eller ej. Risken är stor att kommittén i sin iver att öka kapitaltillförseln till små företag orsakar orimligt stora skador på samhällsekonomin när man tar hänsyn till alla effekter.

En negativ egenskap med skattekrediter är att de kan vara svåra att driva in i framtiden. Betänkandet ”Skatterabatt på aktieförvärv och vinstutdelningar SOU 2009:33” föreslog en skatterabatt i stället för skattekredit. Men detta skulle skapa ännu starkare incitament till lönsam skatteplanering. För att förhindra detta skulle ännu mer krångliga regler behöva införas i skattesystemet. Därför är ett riskkapitalavdrag i form av en skattekredit ett betydligt mindre dåligt förslag än en skatterabatt.

Om det nu skulle föreligga problem med kapitalförsörjningen till mindre företag finns det betydligt mer effektiva åtgärder än skattestimulanser. Företagssektorn mår bäst av att skattesystemet behandlar alla företag lika. Däremot kan det behövas mer direkta åtgärder för att lösa vissa kapitalförsörjningsproblem. Man skulle t.ex. kunna komma långt genom ytterligare satsningar på de statliga riskkapitalbolag som finns idag. Skattepolitiken ska inriktas på att säkerställa ett stabilt skatteuttag för att säkra den offentliga välfärdens finansiering. Skattesubventioner riskerar att undergräva denna stabilitet.

Landsorganisationen i Sverige
Stockholm som ovan

Wanja Lundby-Wedin

Mats Morin